

اگر چه دست هستيد شانس خودتان را براي رياست جمهوري امتحان كنيد

بررسی هان نشان می دهد مردم آمریکا تمایل بیشتری برای انتخاب رئیس جمهور چه دست داشته اند! اگر چه این موضوع به اثبات نرسیده است اما جالب است که بدانید با اینکه چه دست ها تنها ۱۵ تا ۲۰ درصد از مردم جهان را تشکیل داده اند اما تعداد زیادی از این اقلیت به جایگاه ریاست جمهوری آمریکا رسیده اند! باراک اوباما، بیل کلینتون، جورج بوش پدر، رونالد ریگان تمام رئیس جمهورهای چه دست ایالات متحده آمریکا بودند.

اشیای بزرگ یا سنگین و همچنین ظروف شیشه‌ای، ظروف چینی و سایر اشیای شکستنی و ظروف حاوی مواد خوراکی و شیمیایی را در قفسه‌های پایین کابینت و کمد قرار دهید.

گفت و گو با لاله اسکندری بازیگر چه دست سینمای ایران به مناسبت روز جهانی چه دست ها

زندگی موفق در دنیای راست دست‌ها

به ناز مقدسی | اگر احیاناً جزو ۱۵ درصد جمعیت چه دست‌های جهان هستید باید بگوییم که به دنیای راست دست‌ها خوش آمدید! اینجا همه چیز مخصوص راست دست‌هاست از دستگیره درها و میله‌های اتوبوس و مترو بگیرد تا میزهای پر کردن فرم در بانک‌ها و ادارات و ابزارهایی مثل قیچی و چاقو و حتی کشیدن عابر بانک در دستگاه‌های کارت خوان اصلاً در همین دنیایی که راست دست‌ها مال خودشان کرده‌اند هر چیز به راهم به چه دست‌ها نسبت داده‌اند؛ درست مثل اسکیموها که معتقد بودند چه دست‌ها به صورت بالقوه توانایی تبدیل شدن به جادوگر را دارند یا زاپتی‌ها که اجازه داشتند زنان چه دست خود را بدون چون و چرا طلاق دهند! بار منفی چه به همین جا ختم نمی‌شود و حتی در فرهنگ لغات مختلف واژه‌ای که برای مفهوم چه به کار می‌برند معنای جالبی ندارد؛ linkisch در زبان آلمانی به معنی ناخوشایند است که برای چه دست‌ها به کار می‌رود یا کلمه left در زبان انگلیسی به معنای چه از ریشه آنگلوساکسون "lyft" به معنی شکسته می‌آید این موضوع در فرهنگ ما هم وجود دارد و همین هم شده که برای اعتراض به افراد بدخلق می‌گوییم از دنده چه بیدار شده یا چه افتادن به معنای اجباری تلقی می‌شود. با همه این بی‌رحمی‌هایی که دنیای آدم دست راست‌ها به بشر چه دست کرده است اما این جمعیت اقلیت در طول تاریخ توانایی‌های خود را به اثبات رسانده‌اند و از دل همین جامعه کوچک افرادی مثل ارسطو، افلاطون، ائیشیتین، بتهوون و نیچه توانایی‌هایشان را به اثبات رسانده‌اند. این حال باورهای غلط در رابطه با افراد چه دست همچنان در ذهن عده‌ای از مردم جهان وجود دارد و امروز به مناسبت روز جهانی چه دست‌ها به سراغ یکی از بازیگران و هنرمندان کشور خودمان رفتیم. لاله اسکندری که چه دست بودن را از پدر بزرگش به ارث برده است در این گفت‌وگو از نگاه یک چه دست از مشکلات، شرایط و ویژگی‌ها و توانایی‌های چه دست‌ها گفت.

- خانم اسکندری برای اینکه سن تان مشخص شود، سوال را کمی متفاوت تر می پرسیم؛ چند سال است که چه دست هستید؟
- من جزو معدود خانم‌هایی هستم که سنم را کم نمی‌کنم. (با خنده) متولد ۳۰ آذرماه ۱۳۵۴ هستم و در واقع ۴۲ سال است که چه دست هستم.
- چهره مانی فهمیدید که چه دست هستید؟
- راستش خودم که یادم نیست ولی فکر می‌کنم پدر یک سال سن داشتم که از نحوه گرفتن شیشه شیر یا اسباب‌بازی‌هایم نشان دادم که تمایلم به استفاده از دست چه است.
- در خانواده شما کسی چه دست بود؟
- پدر بزرگم چه دست بودند که در واقع من هم چه دستی را از ایشان به ارث بردم و در خانواده خودم فقط من چه دست هستم
- در گذشته نه چندان دور، عده‌ای چه دستی را عیب می‌دانستند و گاهی کودکان چه دست وقتی وارد مدرسه می‌شدند از طرف معلمان شان مجبور به نوشتن یا دست راست می‌شدند. برای شما در دوران مدرسه این اتفاق پیش نیامد؟

ببینید، در نسل پدر بزرگ من چه دستی را عیب می‌دانستند و از همان دوران کودکی وادارش می‌کردند

- موقع امتحان‌ها، مدرسه صندلی برای چه دست‌ها نداشت، مجبور بودم خودم را در جهت دسته سمت راست صندلی بچرخانم و خیلی وقت‌ها چون جهت‌م رو به بغل دستی‌ام بود، ناظم‌ها و مراقب‌های امتحان فکر می‌کردند دارم تقلب می‌کنم.

- چه دست راست بنویسد و کارهایش را انجام دهد. ایشان در بزرگسالی طراح فرش شدند و کارهای طراحی فرش را با دست چه‌شان انجام می‌دادند. در واقع می‌خواهم بگویم در آن دوران بیشتر این اتفاق می‌افتاد و مردم چه دست بودن را خوب نمی‌دانستند. اما در زمانی که من به مدرسه می‌رفتم این باور وجود نداشت. البته نمی‌دانم شاید در جایی که ما بودیم چه دست بودن برای مردم باور پذیر شده بود و شاید الان هم در نقاط دیگری از ایران و حتی جهان، عده‌ای کودکان چه دست را مجبور به استفاده از دست راست‌شان کنند!
- چه دست‌ها معتقدند دنیا، دنیای

- بودند به شما که با دست چه کار می‌کردید و مشق می‌نوشتید، نگاه متفاوتی بود؟
- راستش نه، مخصوصاً خانواده‌ام که به دلیل اینکه پدر بزرگم هم چه دست بود، شرایط من را می‌دانستند و برای شان جاقفاده بود. آنها حتی به من سرویس بیشتری می‌دادند و تشویقم می‌کردند که با دست چه کارهایم را انجام دهم. با این حال شاید بعضی‌ها چه دست بودن را به چشم یک اختلال در فرد نگاه کنند اما واقعیت این است که چه دست بودن اختلال نیست و از خودمان تعریف نکنیم، می‌گویند چه دست‌ها آدم‌های باهوش و خلاق تری هستند.
- صحبت از باهوش بودن شد و در واقع این نظر به وجود دارد که افراد چه دست به این دلیل که از نیم کره سمت راست مغز شان استفاده می‌کنند، افراد باهوش تری نسبت به راست دست‌ها هستند. شما آدم باهوشی هستید یا در مدرسه شاگرد داوُل بودید؟
- نه، هیچ‌وقت شاگرد اول نبودم! (با خنده) ولی به ورزش و نقاشی خیلی علاقه داشتم و همیشه در این دو درس نمره‌هایم خوب بود و در مسابقات جایزه و مدال می‌گرفتم. البته من دبیرستان رشته تجربی خواندم اما دلم می‌خواست هنر بخوانم و شاید این هم یکی از دلایلی بود که در دوران دبیرستان خیلی نمره‌های خوبی از درس‌هایم نمی‌گرفتم.

- راست دست‌هاست و در واقع همه خدمات و امکانات برای افراد راست دست طراحی شده است. در دوران مدرسه چه مشکلاتی با چه دست بودن تان داشتید؟
- راستش من همیشه برای نشستن روی نیمکت کلاس با دوستام به مشکل می‌خوردم؛ مثلاً اگر وسط می‌نشستم، موقعی که مشق می‌نوشتیم مدام دستم به دست بغل دستی‌ام که راست دست بود، می‌خورد و دعوایمان همیشه سر همین موضوع بود. یا موقع امتحان‌ها چون مدرسه صندلی برای چه دست‌ها نداشت، مجبور بودم خودم را در جهت دسته سمت راست صندلی بچرخانم و خیلی وقت‌ها چون جهت رو به بغل دستی‌ام بود، ناظم‌ها و مراقب‌های امتحان فکر می‌کردند دارم تقلب می‌کنم و تذکر می‌دادند. (با خنده)
- خوش خط بودید؟ چون این باور در بین راست دستان وجود دارد که چه دست‌ها معمولاً خوش خط نیستند
- فکر می‌کنم خوش خط هستم. (با خنده) ولی راستش یکی از دغدغه‌های من همیشه در مدرسه داشتم یاد گرفتن خط و خوشنویسی با قلم بود؛ جهت برش قلم‌نی را برای افراد راست دست طراحی کرده‌اند، به همین دلیل من هیچ‌وقت نتوانستم خطاطی را یاد بگیرم.
- نگاه دوستان و افراد راست دستی که با شما مدارا تباط

- راستش الان خیلی حضور ذهن ندارم فعلاً فقط کمند امیرسلیمانی در ذهنم است که باهم دوست هستیم.
- خانم اسکندری با اقبال این است که گاهی راست دست‌ها حس برتری نسبت به افراد چه دست دارند و اصلاً همان‌طور که بحث شد دنیا دنیای راست دست‌هاست و دلیل اینکه ۱۲ آگوست روز جهانی چه دست‌ها نام گذاری شده همین است که این اقلیت همیشه از یک سری امکانات محروم بوده‌اند. دنیای راست دست‌ها از دید یک چه دست چه شکلی است؟
- من تفاوتی بین شان نمی‌بینم مگر اینکه از همان لحاظ علمی موضوع را نگاه کنیم که چه دست‌ها افراد باهوش و خلاق می‌باشند. (با خنده) مثل بتهوون، چارلی چاپلین و حتی ارسطو و افلاطون. به هر حال طرز فکر برتری راست دست‌ها نسبت به چه دست‌ها نگاه‌درستی نیست.
- فکر می‌کنید چطور می‌توان دنیایی که مخصوص راست دست‌ها ساخته می‌شود را به طور مساوی بین چه دست‌ها تقسیم کرد؟
- شاید همین کاری که شما می‌کنید و در رسانه به مردم آگاهی می‌دهید، راستش در خیلی از کشورها این فرهنگ جاقفاده است اما شاید همین الان که ما داریم باهم صحبت می‌کنیم خیلی از کودکان در نقاط مختلف جهان و حتی ایران به خاطر چه دست بودن تحت فشار باشند و حتی وادارشان کنند که با دست راست بنویسند. امیدوارم یک روزی برسد که این فرهنگ در همه جای جهان جایفتد که چه دست بودن یک ایراد یا معلولیت در فرد نیست و همه آدم‌ها با هر ویژگی که دارند با یکدیگر برابر هستند. امیدوارم روزی برسد که امکانات و خدمات و ابزارهای مخصوص چه دست‌ها هم مثل خدماتی که برای افراد راست دست وجود دارد، در همه فضاهای شهری و عمومی وجود داشته باشد. همه شهروندان یک جامعه با هر نوع ویژگی که دارند حق دارند از امکانات متناسب و مساوی برخوردار باشند. با همه اینها من به چه دست بودن افتخار می‌کنم و همه‌جا هم پُرش را می‌دهم.

- مواجه‌شود.
- بر اساس یک پژوهش علمی افراد چه دست نسبت به راست دست‌ها بیشتر تحت تأثیر ترس قرار می‌گیرند؛ مثلاً می‌گویند افراد چه دست وقتی فیلم ترسناک می‌بینند، بیشتر از سایرین می‌ترسند و این ترس چند روزی هم در ذهن شان می‌ماند. شما چطور، آدم ترسویی هستید؟
- راستش در دوران کودکی خیلی دنبال هیجان بودم و فیلم ترسناک می‌دیدم ولی الان سال‌هاست که فیلم ترسناک ندیدم. ولی اصلاً فیلم‌ها روی ذهن من تأثیر می‌گذارند حالا نه فقط در ژانر وحشت حتی فیلم‌های درام یا جنگی هم تأثیر طولانی مدتی در من می‌گذارند.
- شما ورزشکار هستید و مدتی هم عضو تیم والیبال هنرمندان بودید. چه دست بودن در ورزش چطور است؟
- در بعضی از ورزش‌ها چه دست بودن یک ویژگی محسوب می‌شود. یادم است وقتی تنیس بازی می‌کردم، مربی‌ام می‌گفت این ویژگی خوبی است که چه دست. در تیم والیبال هنرمندان هم یک دوره‌ای بودم و مشکلی با چه دست بودن نداشتم. اما ورزش مورد علاقه خودم دو و میدانی است که از زمان مدرسه این ورزش را انجام می‌دادم و نیازی به دست ندارم. (با خنده)
- می‌گویند افراد چه دست، چپ یا هم هستند. شما چه هستید یا نه؟
- من هم شنیده‌ام که چه دستی به چه پای ربط دارد ولی راستش من تا به حال ورزشی که نیاز باشد از یک پایم استفاده کنم، انجام ندادم که این موضوع را بفهمم. اما به نظر می‌آید چه پا باشم چون کلا دست و پای چه قوی‌تر از سمت راست بدنم هستند. حتی سباز می‌چ‌هایم یک مقدار از سمت راست بدنم درشت‌تر است.
- از بین بازیگرها، بازیگری است که چه دست باشد و شما برای معاشرت با او احساس راحتی بیشتری کنید؟

برداشتن گوشی تلفن با دست چه ممنوع!

- چند درصد از کارهای تان را با دست چه انجام می‌دهید؟
- به غیر از مواقعی که با ابزاری که برای راست دست‌ها طراحی شده مجبور به استفاده از دست راست می‌شوم، اکثر کارهایم را با دست چه انجام می‌دهم.
- کاری وجود دارد که با دست راست انجام دهید؟

یادم است بچه که بودم با خواهر و برادر و بچه‌های فامیل یک‌قل و دوقل بازی می‌کردیم و چون همه آنها راست دست بودند، من هم در این بازی یاد گرفتم که با دست راست بازی کنم. شاید تنها کاری که با دست راست انجام می‌دهم همین یک‌قل و دوقل باشد. (با خنده)

- شما به صورت حرفه‌ای عکاسی می‌کنید و حتی چند نمایشگاه از کارهایتان برگزار کرده‌اید. اما شاتر دوربین عکاسی در سمت راست طراحی شده، با این شرایط چطور عکاسی می‌کنید؟

دوربین را با دست چه می‌گیرم می‌دارم و با دست راست شاتر و تنظیمات را انجام می‌دهم مثل همه عکاس‌ها! (با خنده)

- یعنی تا به حال هیچ دوربینی برای چه دست‌ها طراحی نشده است؟
- متأسفانه نه و در همه دوربین‌ها شاتر و تنظیمات در سمت راست قرار دارد.

- این موضوع برای شما سخت نیست؟
- راستش، اولش سخت بود اما من اصلاً خودم را زود با شرایط تطبیق می‌دهم و برای همین به این موضوع عادت کردم.

- شما در فیلم و سریال‌ها نقش‌های متفاوتی را بازی کرده‌اید، نقشی بوده که به دلیل چه دست بودن تان نتوانسته باشید بازی کنید یا اگر هم بازی کردید در طول کار مشکلی برایتان ایجاد شده باشد؟

راستش گاهی در تصویر پیش می‌آید که مثلاً باید با تلفن صحبت کنم و من هم ناخودآگاه با دست چه گوشی را می‌گیرم و معمولاً کارگردان کت می‌دهد و می‌گوید این تصویر خوب نیست و بهتر است گوشی را با دست راست بگیرم. بنابراین شاید در همین حد جزئی مشکلی پیش آمده باشد ولی اینکه نقشی را به دلیل چه دست بودنم نپذیرم، نه، هیچ‌وقت پیش نیامده است.

- انجام دادن چه کارهایی در فضای عمومی شهری برای شما سخت است؟
- اصولاً خدمات و وسایلی عمومی برای راست دست‌ها طراحی شده است. یا حتی وقتی به رستوران می‌روم همیشه حواسم هست که جایی بنشینم که دستم برای بغل دستی مزاحمت ایجاد نکند. بنابراین من و شاید افراد دیگری که مثل من چه دست هستند از همان کودکی مجبور شده‌ایم به این شرایط عادت کنیم. به هر حال، شاید شاخص‌ترین مشکلات من در همان زمان مدرسه بود.

- خانم اسکندری شما با سازمان زیباسازی شهری همکاری کردید و کاشیکاری‌های ظریف و زیبایی که در بعضی از اتوبان‌ها طراحی کرده‌اید به نظر کار سختی می‌آید. شاید برای عده‌ای از راست دست‌ها که هنوز هم توانایی جمعیت چه دست‌ها را باور نکرده‌اند این که یک هنرمند با دست چه دست چپش با این ظرافت کاشی‌ها را طراحی و نقاشی کند، سخت به نظر برسد؛ نه؟!

شاید این برداشت اشتباه که چه دست‌ها نسبت به افراد راست دست کارهای ظریف را سخت‌تر انجام دهند، وجود داشته باشد کما اینکه در نسل پدر بزرگ من عده‌ای از مردم به چه دستی به چشم یک عیب یا ایراد نگاه می‌کردند و حتی اگر بچه‌ای با دست چه می‌نوشت، تنبیه‌اش می‌کردند! خوشبختانه الان این فرهنگ و نگاه تغییر کرده البته من نمی‌دانم شاید هنوز هم این باور در شهرهای کوچک یا روستاها وجود داشته باشد؛ اما به هر حال از زاویه دید من که ۴۲ سال با دست چه کار کرده‌ام کار غیرممکنی نیست. جالب است که بگویم اتفاقاً برای این کار چون من یک گروه داشتم برای بچه‌هایی که همه شان هم راست دست بودند با من کار کردن برای شان سخت بود. در واقع چون من با دست چه نقاشی می‌کردم آنها وقتی می‌خواستند از روی دست من نگاه کنند یک مقدار برای شان سخت بود. همان اتفاقی که در مدرسه و سر زنگ خوشنویسی برای من می‌افتاد اینجا برای کسانی که با من کار کردند، افتاد. (با خنده)

پُر چه دست بودنم را می‌دهم